

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum II. Pervenit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

servitutam, propter juramenti ad hunc casum se non extendentis religionem, eò quòd periculum salutis animarum, propter carentiam divinorum, meritò timeri possit.

Notandum. Quæ circa novæ Ecclesiæ ædificationem, intra limites alterius

antiquæ parochiæ statuta sunt, in cap. supra dicta sunt; & quoddam juramentum ad hunc casum novum & extraordinarium non extendat, ubi animæ salus veretur, & periculum illius meritò timeatur, valertit etiam *Glossa hic v. juramenti.*

TITULUS XLIX.

DE IMMUNITATE ECCLESiarUM, CÆMETERII, ET RERUM AD EAS PERTINENTIUM.

CAPITULUM I.

Ut in domibus.

PARAPHRASIS.

Statuit in hoc cap. Pontifex, quòd iudex sæcularis, sive legatus ille sit Principis sæcularis, sive Comes, aut alius officialis, vel minister, in domibus Ecclesiarum, jus dicere, sive judicare causas forenses non possit; neque in talibus domibus hospitium sibi vendicare, quasi hoc pro consuetudine sibi liceret, sed in publicis locis domos constituent, in quibus jus dicant,

SUMMARIUM.

Judex secularis quando possit jus dicere in domo ad Ecclesiam pertinente.

Notandum. Prohiberi in hoc cap. ne iudex sæcularis, aut jus dicat, lites forenses decidendo in domibus, quæ ad Ecclesias pertinent, aut hospitium ad habitandum sibi vendicet, publica auctoritate, quasi hoc ex consuetudine recepta sibi debitum liceret, cum talis consuetudo velut onerosa Ecclesijs meritò improbetur: & quamvis ex charitate in his etiam ædibus Laico judici habitatio concedi possit, ac possit etiam in talibus ab Ecclesia conductis

domibus habitare, & jus dicere, non potest tamen hæc talia licetè facere, quasi jus ali- quod hospitandi & judicandi in talibus ædibus publicâ auctoritate, vel ex approbata consuetudine habeat, nisi fortassis patrono, aut alteri de Ecclesia bene merito hospitium in talibus ædibus reservatum cum auctoritate Episcopi fuisset, *argum. cap. Eleutherius 30. caus. 18. q. 2. prout etiam docet Azor part. 2. l. 9. c. 9. q. 8.*

CAPITULUM II.

Pervenit.

PARAPHRASIS.

Archiepiscopo Tricensi rescribit in hoc cap. Pontifex Gregorius IX. nullum excommunicatum debere in casu necessitatis à carcerum contra hostem custodia, sub prætextu quòd Ecclesiæ Romanæ aut d'æcessis Tricenis subditus sit; sed omnes ad hoc (quæ senes sint) generaliter compellat, quatenus cunctis vigiliis, ut ait Pontifex (successivè scilicet vel simul) melius valeat Civitatis custodia procurari,

Clerici quando teneantur ad defensionem civitatis contra hostes?

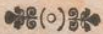
NOtandum. Quòd textus hujus Capituli non quidem clarè & apertè de Clericis loquatur, quos à murorum Civitatis custodia etiam contra pyratas maritimas eximit *cap. reprehensibile 19. canf. 23 q. 8.* quia militum Christi est, ut dicunt hic jura, Christo servire, & militum sæculi, sæculo servire. Et in *cap. non minus quarto h. t.* generaliter pronuntiantur Clerici ab oneribus publicis immunes, ut ne avocentur à divinis officiis: rectè tamen ex verborum generalitate, ex communi doctrina de privilegij cessatione, ubi gravis & non vulgaris necessitas urget, inferunt alij, neque Clericos in tali necessitate extraordinaria, à muris civitatis contra hostes tuendis excusari; non quidem, quasi per sæcularem jussionem ad hoc compelli possint, sed per Episcopum suum, & sine detrimento divini cultus, cui relata in contrarium jura cavere volunt.

CAPITULUM III.

Indicatum est.

PARAPHRASIS.

Rescivit Pontifex rusticos quosdam sive colonos (adscriptitios Ecclesiæ, terræ hujus colendæ sive glebæ perpetuò obligatos, de his enim *cap. h. loquitur*) rura Ecclesiæ, quibus colendis obligati sunt, deserere, & privatorum aliorum possessiones colere; tolerandum proinde hoc non esse deinceps, nec permittendum in *cap. statuit*. Textus clarus est, & ubi tales adscriptitij Ecclesiæ coloni reperiuntur, observandus.

Non minus.

PARAPHRASIS.

Gravibus verbis conqueritur in *h. cap.* Alexander III. Pontifex in Concilio Laterano, contra insolentias Laicorum quorundam Magistratum, qui Clericos & Ecclesias tot oneribus & exactionibus vexant, ut deterioris conditionis factum sit hodie Christianæ legis Sacerdotium, quàm fuerit olim profanum Sacerdotium sub Pharaone, qui quamvis nullam divinæ Legis notitiam habuerit, suos tamè sacrificulos gentiles, suæ libertati, in publica etiam famis necessitate reliquit: & rectissimè cum Jeremia Propheta lamentari possimus, quòd princeps Provinciarum facta sit sub tributo, dum universa propè onera, ad quamlibet necessitatem expediendam Ecclesiarum & Clericorum bonis imponunt, cum ingenti jurisdictionis laicæ, quæ ad bona Ecclesiastica se non extendit, abusu, & Ecclesiasticæ potestatis imminutione. Prohibet proinde Pontifex, ne in posterum hæc talia fiant, sub excommunicationis pœnâ, tam ab eis Laicis, qui talia onera imponunt, incurrendæ, quàm ab horum fautoribus; nisi Episcopus & Clerus tanta necessitatem, vel utilitatem aspexerint, cui relevandæ Laicorum facultates non sufficiunt, quo in casu per Episcopum subsidia Ecclesiarum etiam conqueri poterunt.

SUMMARIUM.

1. *Clericorum & Ecclesiarum immunitas ab importunis Laicorum Magistratum exactionibus, non tantum in utroque jure positivo, sed in jure etiam naturali fundatur.*
2. *Quid fieri debeat circa tales exactiones, sine necessitas, vel boni publici utilitas*

Xxx ;

litas